

TINC DUES ORELLES PER ESCOLTAR MILLOR

TEMPORALITZACIÓ: 4 SESSIONS DE CLASSE

ACTIVITATS D'APRENTATGE

1 Cultura de la violència: els nostres conflictes diaris

Objectiu: descobrir les nostres pròpies actituds davant els conflictes. Afavorir el diàleg i l'escolta com a eines per resoldre'ls.

Descripció: en un primer moment demanarem al grup que reflexioni i realitzi una llista de com es resolen habitualment els conflictes/problemes que veuen en els dibuixos animats de la televisió (els podem ajudar aportant imatges gravades anteriorment o treballant amb alguns videojocs si ens sembla oportú).

A continuació elaboraran una llista paral·lela amb alguns dels conflictes més recents que hagin aparegut a la classe. Els podem recollir en paper d'embalar i penjar-ne el resultat a la pissarra. Avaluarem conjuntament si es repeteix alguna constant en un i altre cas i intentarem buscar alternatives creatives a les conductes violentes.

Orientacions: quan ens enfadem, igual que passa entre els estats o entre els grups armats en un conflicte intern, sovint recorrem a la violència per solucionar els nostres problemes. La primera afectada en aquests casos sempre és la comunicació (ens cridem, ens insultem, no escoltem). Podem orientar l'avaluació mitjançant preguntes com les següents: Què sentim quan ens enfadem amb un company o companya? Què fem per resoldre aquesta situació? Se us acudeixen altres maneres de resoldre els nostres conflictes? Que hi guanyaríem?

Propostes complementàries: a partir de les reflexions que sorgeixin a classe podem proposar la creació del racó per resoldre els conflictes. Diem que ens van donar dues orelles i una boca per escoltar el doble del que diem. Com a resposta a aquesta premissa crearem entre tots una boca ben grossa i una orella encara més grossa que situarem a un racó de l'aula. Proposarem als alumnes que vagin a aquest racó per resoldre, mitjançant el diàleg (agafant la boca o l'orella cada vegada que toqui parlar o escoltar), els conflictes que sorgeixin diàriament en el centre. A la primera pàgina del quadern també proposem que els alumnes es dibuixin a les cadires.

2 Imatge de l'enemic: el plat d'arròs

Objectiu: intentar desmuntar la imatge de l'enemic i aprendre que la cooperació pot ser la millor opció per aconseguir solucions satisfactòries per a totes les parts.

Descripció: descriurem una situació extrema en la qual tenim un únic plat gegant d'arròs (podem simular-lo amb boles de paper). Situarem el grup al voltant del plat i a l'altre extrem de l'aula col·locarem una cullera també gegant, de dos o tres metres. Comptarem fins a tres per dir que vagin a buscar la cullera i comencin a menjar.

Orientacions: el grup s'adonarà de seguida que per poder fer arribar el menjar a la boca necessita cooperar. Hauran de servir-se l'arròs els uns als altres. Podem orientar l'avaluació mitjançant preguntes com les següents: Com us heu sentit? Què ha passat al començament? Com vàieu la resta de companys i companyes quan competíeu pel menjar i per tenir la cullera? En algun moment els heu identificat amb els vostres enemics? Per què? Us recorda alguna situació de la vida fora del centre? Heu aconseguit menjar tots? Sentiu que en el dia a dia del centre ens trobem en situacions similars? Volem demostrar que la millor estratègia individual pot ser la pitjor estratègia col·lectiva i que sovint no tenim motius per veure aquell amb qui competim pels nostres objectius com un enemic; a la llarga pot resultar més eficaç cooperar-hi per aconseguir una solució satisfactòria per a tots. Una de les millors maneres de trencar la imatge de l'enemic és afavorir el coneixement entre els alumnes, allò que els uneix més enllà d'allò que els separa.

Instruccions complementàries: al quadern de treball del 2n cicle trobareu un dibuix sobre com realitzar la cullera. Podeu fer servir diferents materials, com ara paper de diari agafat amb cinta aïllant o un parell de pals d'escombra.

3 El pes de les armes: la nena i el monstre

Objectiu: reflexionar sobre els conceptes de seguretat i de llibertat. Valorar les causes de l'ús de les armes i proposar alternatives no violentes a la resolució dels conflictes.

Descripció: a continuació presentem un conte fragmentat. L'educador o educadora n'ha de llegir cada part aturant-se puntualment per formular les preguntes corresponents després de cada pausa i apuntar les respostes a la pissarra abans de continuar amb la història.

Fa molt de temps, en un regne sense nom que s'alçava sobre una muntanya frondosa, va aparèixer un monstre de dos caps.

Per què creus que va aparèixer el monstre? Què buscava?
Com imagines que va reaccionar el rei d'aquest regne?

Davant un fet tan estrany, el rei va ordenar matar el monstre i va enviar-hi immediatament totes les seves tropes, armades fins a les dents.

Per què creieu que va enviar-hi les tropes?
De què tenia por?
Us sembla perillós el monstre? No hem dit que escopís foc ni que tingués les urpes esmolades.

Tot i que el monstre mai no va tornar els atacs, ni tots els fusells ni totes les llances del regne van aconseguir allunyar-lo. Aleshores, una nena petita, desobeint els desigs del rei, que havia ordenat als habitants que es tanquessin a les seves cases i es mantinguessin armats, es va acostar al monstre...

Per què creieu que el rei va ordenar als habitants que es tanquessin a casa?
Hi havia motius, fins en aquell moment, per sentir por?
Estaven més segurs pel fet d'anar armats? Recordem que el monstre no va respondre mai als atacs.
Com creieu que va reaccionar la nena?

I li va preguntar:

-Disculpi, senyor monstre, per què ha vingut a molestar el nostre poble?

-Molestar? -va respondre sorprès el monstre-. Jo només buscava un lloc elevat perquè els meus dos caps poguessin explicar-me què es veu a un costat i un altre de la vall.

-Si és així -va proposar la nena-, què li sembla si em puja a un dels seu caps i busquem un lloc per aquí a prop on la gent no se senti amenaçada i vostè pugui contemplar la vall?

I així ho van fer.

Què et sembla la idea de la nena?

Per què creus que ningú no va intentar abans parlar amb el monstre?

Creus que sovint ens comportem igual que els habitants d'aquest regne sense nom es van comportar amb el monstre? En quines situacions?

Orientacions: un cop finalitzat el conte, podem afegir algunes preguntes més generals com les següents: Com creus que t'hauries sentit en el lloc del monstre? Hi havia motius per atacar-lo? Per què no li van preguntar abans què era el que buscava? Convé cridar l'atenció sobre temes d'actualitat, com la percepció negativa que, sovint, tenim de la gent que ve de "fora" i sobre l'absurd de protegir-nos d'alguna cosa que ens amenaça. Si volem insistir en les pors, podem preguntar obertament, Quines coses ens fan por? Què fem per protegir-nos-en?

Propostes complementàries: podem demanar al grup que dibuixi les diferents vinyetes o bé que les representi a través del teatre-imatge: després de llegir cada fragment el grup repartirà els papers i realitzarà una imatge estàtica, com a estàtua.

4 La conseqüència de l'ús de les armes: Vides paral·leles?

Objectiu: analitzar les diferents perspectives de la realitat quan vivim en un context de guerra o de pau.

Descripció: es demanarà als alumnes que dibuixin l'escola on van, la casa on viuen i la seva família. A continuació, compartirem i compararem amb el grup dos dibuixos més: un de realitzat per un nen de la seva edat en un context de guerra (són una sèrie de dibuixos d'un nen bosnià) i un altre d'una nena espanyola.

Orientacions: sovint no ens fem el càrrec com la guerra pot condicionar la nostra imaginació i fins a quin punt pot alterar les nostres vides. En la imatge del nen bosnià apareixen elements que segur que els sorprendran. Podem iniciar l'avaluació amb preguntes com les següents: Quines semblances trobes entre el teu dibuix i el del nen bosnià? Quines diferències? Quins aspectes del seu dibuix t'han sorprès més? Com creus que et sentiries davant una situació com aquesta?

5 Propostes d'acció: A transformar!

Objectiu: valorar la importància de la conversió de les armes. Fomentar la creativitat.

Descripció: la idea és dividir la classe en tres o quatre grups segons el nombre d'alumnes. Cadascun d'ells, com si es tractés d'una fàbrica (d'una cadena de muntatge), agafarà una bola de plastilina i haurà de donar forma a tantes armes com components tingui el grup. Després llegirem la història de Roberto i els demanarem que individualment converteixin la seva arma en un altre objecte. Si es considera oportú, poden tornar-se a formar els grups per realitzar una única figura. En qualsevol cas, convé reservar un espai a l'aula per exposar el resultat final.

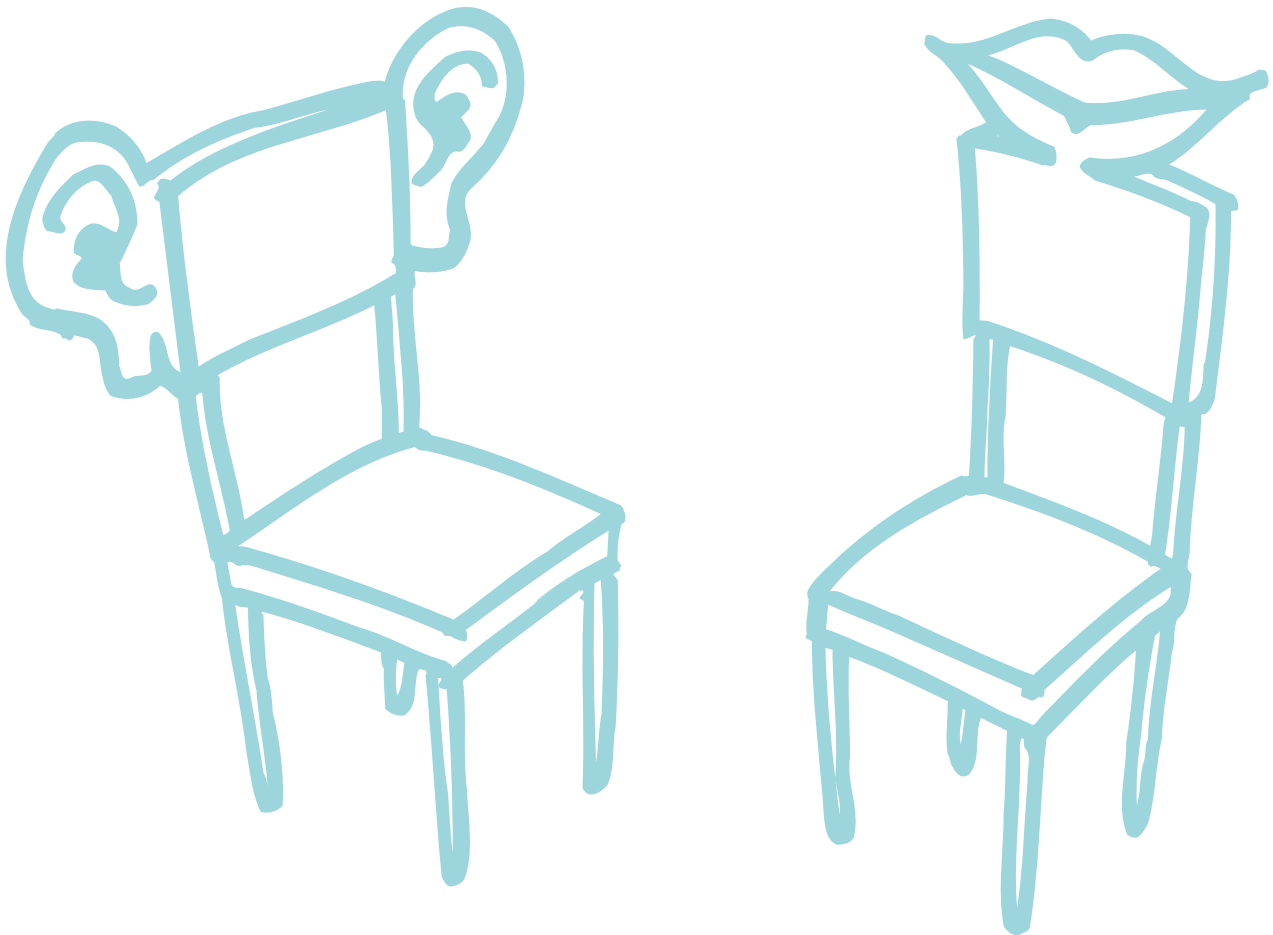
Orientacions: en un primer moment és important no limitar ni condicionar la imaginació dels alumnes. Més que valorar el resultat final es tracta de valorar el procés i de cridar l'atenció sobre les possibilitats que obre la conversió d'armes (accés a llocs de treball, compensació en forma de terres...).

Us animem a participar en la proposta de comunicació interescolar per Internet d'Intermón Oxfam. A l'adreça <http://www.intermonoxfam.org/conectandomundos> trobaràs la proposta detallada de *Connectant mons* per als cicles 1r i 2n de secundària.

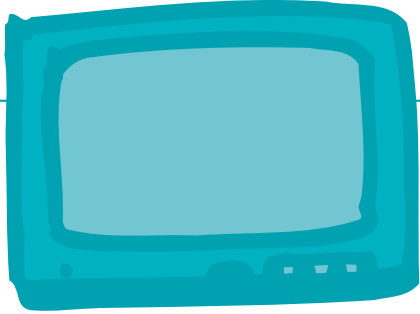
Cada 30 de gener, commemorant la mort de Mahatma Gandhi, se celebra el DENIP, dia escolar de la no-violència i la pau. Us proposem que us uniu, si és que ja no ho heu fet, a les nombroses institucions que porten a terme alguna activitat especial amb motiu d'aquesta data.

1r cicle de primària

TINC DUES ORELLES PER ESCOLTAR MILLOR

A la tele veiem...

A l'escola veiem...

2 EL PLAT D'ARRÒS

Imagina't...

Has desembarcat juntament amb els teus companys i companyes en una illa deserta.

Després d'uns quants dies sense menjar, trobareu un plat d'arròs GEGANT. Esteu asseguts al seu voltant i us comencen a fer soroll els budells.

Tots teniu molta gana, però només disposeu d'una cullera ENORME per menjar.

Preparats, llestos... ja!

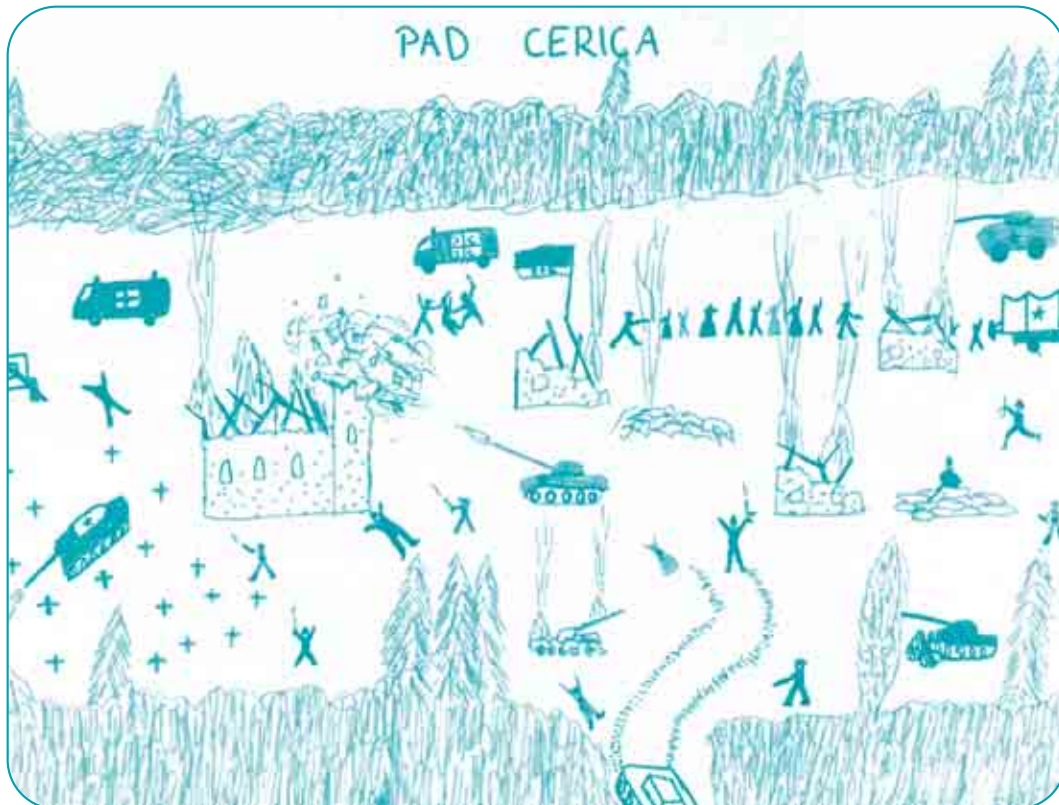

4

VIDES PARAL·LELES?

Observa atentament els dibuixos següents:

Busca semblances i diferències entre aquests dibuixos i el teu.

Hola, em dic
Roberto i visc a Moçambic.

Durant molt de temps el meu país va estar en guerra. Quan per fi la guerra es va acabar, la gent desconfiava, així que la majoria de persones es van guardar una arma a casa per defensar-se. A casa meva també ho vam fer, perquè així ens sentíem més segurs.

Aleshores es va posar en marxa el pla d'intercanvi d'armes. Els meus pares s'ho van rumiar molt, perquè tenien por que tornés a esclatar la guerra. Finalment van decidir canviar l'arma que tenien amagada per pics, aixades i uns quants paquets de llavors.

Ara tenim un hort que ens dóna moltes coses per menjar i el que ens sobra ho podem vendre al mercat.

PARTICIPA-HI!

conectando_mundos

DENIP

Dia Escolar per a la No-Violència i la Pau